

Hvat skalt tú ungdómur gera?

"Ungdómsball í Toyotanum"

- Niðanfyrri hava vit eina lýsing av, hvussu ein danskur blaðmaður sær ungdómslívið í Havn. Hetta er hugtakandi lesnaður fyrri tann, sum kennur býarlívið í Havn. Vit spyrja um ungdómurin góðtekur viðurskiptini sum tey eru? Fyri 10 árum síðani var rættuligur ófriður í Havn, tí at dansurin endaði á midnátt. Í dag er so gott sum eingin dansur fyrri ungdómin, men hví ger eingin nakað???

Gløgt er gestsins eyga, sigur orðtakið og hetta munnu vit so mangan hava sannað.

Í seinastu útvávu av Danair-blaðnum (blaðið tú fært í flogfórum Danairs) er grein um ungdómslívið í Havn. Greinin ber heitið, "Ungdómsball í Toyotaen" og snýr seg um føroyska ungdómin, sum verður beittur til bilarnar, tá hann skal út at hugna sær við vininum.

Greinin byrjar soleiðis: "Í hovedstaden Torshavn findes der ingen ungdomsklubber, ingen musiksteder og ingen caféer. Kun et indkøbscenter og et dyrt diskotek fungerer som åndehuller for de unge. Begge steder med begrænset åbningstid. Når man går udenfor det organiserede foreningsliv står der skralt til med mulighederne.

Skal man i kontakt med de unge, er det i gaderne, det foregår. De går sent ud - især i weekenden. Omkring kl. 22 skiftes de 13 - 15 årige ud med de lidt ældre teenagere. Alle kommer de ind til centrum af Torshavn. Inden for et ganske lille område omkring gaden, diskoteket og dele af havnen foregår al liv. Her mødes man. Pjat, snak, druk, hygge og ungdommelig livsglæde er faste bestanddele i nattelivet."

Syndarliga rúsdrekkamoral

Víðari verður sagt at ungdómurin í Føroyum koyrir nógv í bili, men tað eru serliga tey dýraru bilmerkini, tú leggur merki til, verður sagt:

"Af og til holder de stille ved havnens Plads med tænte billygter. "Røtgen" kaldes stedet med henvisning til, at det lange lys af og til bliver sat på for at "gennemlyse" en forbigående pige på det modsatte fortov"

Síðani verður tosað um okkara syndaliga rúsdrekkamoral. Sagt verður at ein avloðað rúsdrekkalóg bannar teimum ungu at drekka og at "Ungdómsballið" verður flýtt til Toyotaen". Tey tosa eisini við býráðsformannin í Havn, sum viðgongur at føroyingar hava eina sera dupultmoralska rúsdrekkaskipan, sum "hurtig gør de unge til lovbrudere":

"Flere danseklubber er nedlagt til fordel for private nøgleklubber, de såkaldte ølklubber. For et årligt kontingent plus en anbefaling fra et medlem kan man optages i disse klubber. Man skal være 20 år for at blive medlem, og det samme gælder, hvis man vil have sin øl- og spiritusration.

På Færøerne sælges der ikke alkohol på restauranter eller i butikker.

Ølklubberne er derfor det første natleves selskabscentrum. Klubberne er lukket for ikke-medlemmer, med mindre man bliver inviteret som gæst af et medlem."

Ræðast tey "religiøsu"

Síðani tosa tey um hvussu trúspulst tað er at finna fólk, sum heil hugað taka undir við galdandi rúsdrekkalóg. Men, siga tey, kortini vilja politikkarnir ikki broyta lógina. Síðvenja saman við óttanum at missa atkvøður frá "den stærkt religiøse del af befolkningen" tykist at vera orsøkin til manglandi initiativ við frá politiskari síðu.

Danski blaðmaðurin hevur eisini tosað við Kathrinu L. Joensen, formann í Ungdómsráðnum og Hallstein Sigurdsson, fyrrverandi formann, um tey manglandi ungdóms-húsin. Eisini tosar hann við liðleiðaran á landsliðnum, Jóannes Jakobsen. Jóannes heldur at frítíðarmøguleikarnir í Føroyum eru sera vánaligir. Ítrótturin hevur altíð havt góðar umstøður, sigur hann, "men der er katastrofal mangel på ungdomsklubber", sigur Jóannes at enda.

0 kr. til pedagogar

"Mødsej landsholdsanføreren er borgmester Poul Michelsen en af de stærke modstandere af brugen af kommunens penge til ungdomsklubber og pædagoger: "Vi tynger i forvejen folk med skatter, og skal vi til at aktivere ungdommen, skal der bruges mange penge. Jeg er godt klar over, at det kan få en præventiv virkning i forbindelse med alkohol m. v., men der er ingen beviser for - heller ikke i Danmark - at det betyder færre unge, der kommer ud i ulukke."

"Forelagt kritikpunkterne omkring manglende politiske tiltag svarer borgmester Poul Michelsen: "Hvis der skal være ungdomsklubber, kan det gøres under samme former som idrætsklubberne. De kan få 30% støtte til lokaler fra kommunen og 30% fra Landsstyret, men ingen penge til pædagoger eller støtte-lærere. De unge kan selv køre ungdomsklubberne. De er meget mere intelligente, end da jeg var ung. Men det synes, som om hendlekräften formindskes, efterhånden som intelligensen vokser," sigur Poul Michelsen at enda.

øllum handlunum í miðbýnum. Politistarnir sum hættaðu sær í býin hetta kvöldið endaðu á skaðastovuni, tí teir vórðu grýttir undir í fløskum. Hvør var orsøkin til hetta? Var ungdómurin villari og meiri oyðileggjandi tá? Huga vit okkum eitt sindur um, so vóru viðurskiptini tá so ótrúliga nógv betur, enn tey eru í dag hjá teimum sum eru undir 20 ár. Tá vóru ikki færri enn trý dansistøð, sum vóru til henda aldursból. Har var Kvøldlot, Klubbin, Queen (seinni Gaman) og tá hettar lat aftur, kom Dallas uppi í Losjuni. Í dag er so gott sum einki!

Men ungdómurin skikkar sær væl. Tey sita í Gongugøti, práta, roykja og kanska onkur fær sær ein lítlan í vikuskiftinum. Annars koyra tey í bili aftur og fram eftir Áarvegnum og Havnargøtu. Út til Kaffivognin at venda og so niðan á Vaglið, tá aftur kós verður sett móti kaffivogninum. Og so ikki á gloyma at trýsta á floytuna ella at fara ein túr inn í røntgena til at fáa eit prátt við ung í øðrum um.

Eingin ger nakað
Tá ungdómurin so nærk-

ast teimum 20 árunum, so kunnu eisini tey teknast seg sum lim í onkrum ølklubba. Kanska fyrst í Club 20, tí tað er enn einasti ungdómsølklubbin.

Soleiðis gongur so lívið. Eingin tekur stig til at stovna nakran ungdomsklubba, ella at endurstovna Skansastovu. Hví? kunnu vit so spyrja. Er tað tí at myndugleikarnir hava verið so trekir at fingist við, ella ungdómurin sum hevur givið upp, ella er tað sum býráðsformaðurin í Havn sigur, at "hendlekräften formindskes, efterhånden som intelligensen vokser?"

Komið við í kjakið!

Hetta eru spurningar, sum eru ógvuliga áhuga-verdir. Serliga í hesum døgum er tað av stórum týdningi, at ungdómurin hevur okkurt at fara til. Tí fara vit at lata bóltin rulla víðari og vóna at onnur politisk ungmannafeløg og onnur sum hava áhuga fyrri hesum kunnu koma við í kjakið.

Øll sum hava áhuga, eru vælkomn at skriva til BERGMÁL, c/o/SO-SIALURIN, Box 76, 110 Tórshavn.

eli

Skeið um havumhvørvi okkara

Samband Ungra Jafnaðarmanna, SUJ, sum er ungmannafelagið hjá íslenska javnaðarflokkinum, skipar í heyst fyrri skeiði í Íslandi.

Skeiðið verður fyrri føroyingar, íslendingar og grønlendingar og er ætlanin at hvørt land skal verða umboðað við fimm umboðum. Tó verða helst fleiri úr Íslandi.

Í Íslandi eru fyrrreikingarnar byrjaðar og frættu vit í gjár at evnini á skeiðinum m. a. verða um hvussu vit betur kunnu troysta fiskastovnar okkara, um dálking á havinum, um EF o. a. m.

Um vit føroyingar ynskja at viðgera onnur evni, eru vit vælkomn við hugskotum, siga tey úr Íslandi.

Ætlanin er at fáa fólk úr flestu lokal-feløgnum avstað og verður skeiðið í døgnum 11. til 14. oktober.

eli

- Fyri 10 árum síðani vóru ungdómsviðurskiptini í Havn nógv betur enn tey eru í dag. Kortini gekk tað hart fyrri seg tá almenni dansurin skuldi enda á midnátt. So kunnu vit spyrja: Skikkar ungdómurin sær ikki nógv betur í dag, hóast vánaligu viðurskiptini? (Myndin er frá ófriðinum á Vaglinum í august 1981)